

Dk. David deSilva , Ulimwengu wa Utamaduni wa Agano Jipya, Kipindi cha 7, Usafi na Uchafuzi.

© 2024 David deSilva na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. David deSilva katika mafundisho yake juu ya Ulimwengu wa Kitamaduni wa Agano Jipya. Hiki ni kipindi cha 7, Usafi na Uchafuzi.

Unamaliza kujifunza Biblia katika kanisa lako, na umefika mwisho wa kitabu fulani cha Biblia kama Yohana au Warumi, na unauliza darasa, kwa hiyo tunapaswa kujifunza nini baadaye? Na mtu anasema huko nyuma, hey, vipi kuhusu Mambo ya Walawi? Na kila mtu darasani anaanza kucheka kwa sababu wote wanajua ni mzaha.

Wakristo wengi, kwa hakika katika makanisa ya Magharibi, wanaona Mambo ya Walawi kama kitabu ambacho hakipatikani au kuwa na maana. Kwa kweli tungelazimika kufanya kazi kwa bidii katika nchi za Magharibi ili kuwa wasomaji wenye huruma wa maandishi kama Mambo ya Walawi hadi kufikia hatua ambayo hatungezingatia tu mazungumzo yake yote ya kile kilicho safi na kichafu, ni nini kilichochafuliwa na kilichotiwa unajisi kama jambo kubwa tu, kama katika jambo gani kubwa? Na itabidi tufanye kazi kwa bidii ili kuvuka hilo ili kufikia hatua ambayo tunaweza kuelewa jinsi wasiwasi huu ulivyokuwa na maana kwa watu wanaohusika kuhusiana na jinsi ya kuhusiana na Mungu mtakatifu. Tunakumbana na vikwazo vingi katika suala hili kama Wakristo wa karne ya 21, hasa katika ulimwengu wa Magharibi na hasa katika sekta za Kiprotestanti za ulimwengu huo.

Tumefundishwa kwa kiasi kikubwa tangu mwanzo kuziona kanuni za usafi na sheria za kiibada za Agano la Kale kuwa za kizamani, za nje , za kisheria, kama zile ambazo zimeingia tu katika njia ya dini ya kweli kinyume na kudhihirisha dini ya kweli kwa wale waliohusika katika desturi ya kidini ya Kiyahudi ya kale ya Waisraeli. Na Wakristo wa Kiprotestanti wameondolea mbali sana upataji mtakatifu na usiodhibitiwa kwa patakatifu. Sasa, hii si kweli kwa wote, kuwa na uhakika.

Wengi wetu bila shaka tumepata uzoefu wa kujikuta katika uwepo wa Mungu mtakatifu, lakini ningependekeza kwamba inaweza kuwa mfano kwetu kuwa na aina ya uzoefu ambao Isaya alikuwa nao katika sura ya sita ya kitabu chake, ambapo alikuwa katika nafasi takatifu, ghafla alitambua uwepo wa Mungu, na ghafla akagundua jinsi alivyokuwa mchafu na mchafu katikati ya watu wasio najisi, waliochafuliwa na kuchafuliwa. sekunde yoyote na inahitajika utakaso ili kuweza kubaki hapo salama. Nadhani, kwa kiasi kikubwa tumepoteza maana ya uwezo na hatari ya mtakatifu ambayo hapo awali ilisababisha watu wengi kushusha ukaribu wa patakatifu kwa wataalamu wa kidini, ambao kwa kawaida hujulikana kama makuhani.

Sasa, tukiwa na ufikiaji wa bure na wa moja kwa moja kwa Mungu kwa waamini wote, bila hitaji la upatanishi wa kitaalamu, hasa kama matokeo ya kazi ya ajabu ya Kristo, na moja ya mambo hayo ambayo yalirudishwa kwa Ukristo kama sehemu ya urithi wa Matengenezo, ningesema yakirejeshwa kwa matawi yote ya Ukristo kama tokeo la ushuhuda wa Matengenezo ya Kanisa, ni vigumu kwetu kupata ufahamu kamili wa mpango huo wa zamani na kuelewa kwanza kazi ya Kristo. mantiki ambayo ilifanya mipango hiyo kuwa na maana. Kwa hivyo, watu wa kisasa wa Magharibi wanawezaje, haswa, kuanza kupata kushughulikia nguvu ya visceral ya usafi na uchafuzi wa Waisraeli wa kale, Wayahudi wa Hekalu la Pili, na kadhalika? Njia moja ni kufikiria tu juu ya uchafu na jinsi tunavyoshughulikia uchafu. Na kwa uchafu, ninamaanisha udongo.

Chukua kikombe cha udongo wa chungu, kwa mfano, na uitupe kwenye bustani. Yeyote anayepita, akiona uchafu pale, angesema, sawa, huo ni uchafu. Ni pale inapostahili.

Ni pamoja na uchafu mwingine. Ni katika nje kubwa. Hii ni kawaida kabisa.

Sambaza kikombe hicho cha uchafu kwenye barabara kuu. Ikiwa wewe ni kama mimi, haitakusumbua sana. Utagundua upepo mkali, mvua nzuri, itajitunza yenyewe.

Lakini watu wengine wangechukulia hilo kama unajisi wa barabara kuu. Pengine, ndani ya saa 24, watakuwa huko nje na ufagio, wakiurudisha mahali pake, yaani, kutandazwa juu ya nyasi na uchafu uliobaki. Chukua kikombe hicho cha uchafu na uweke kwenye zulia la sebuleni.

Karibu hakuna mtu angeiruhusu kubaki hapo. Ninasema karibu hakuna mtu kwa sababu labda wanachuo chetu wanaangalia hii. Lakini kwa ujumla, haungeiruhusu kubaki hapo.

Ungeichota kwa haraka sana kisha uondoe mabaki hadi kusiwe na uchafu unaoonekana unaobaki kwenye nafasi hiyo kwa sababu uchafu haufai kwenye zulia la sebuleni. Kwa kweli ninakumbuka kumbukumbu kadhaa za ubaba akisema maneno hayo hayo. Uchafu haufai kwenye zulia la sebuleni.

Fikiria pia kuhusu chakula, kuhusu kile tunachokula, kile ambacho hatuli, kuhusu mahali tunapokula, na wapi au jinsi tunavyoshughulikia chakula, hasa karibu na chakula. Tunaweza kuanza kupata hisia kwamba tuna aina yetu ya usafi wa kibinafsi na kanuni za uchafuzi ambazo zinafanya kazi kwa nguvu. Nitakula nyama ya ng'ombe, nitakula nyama ya nguruwe, nitakula kuku.

Sitakula mbwa. Kwa nini ni hivyo? Kwa kweli siwezi kusema ikiwa ni kwa sababu mbwa ana ladha mbaya. Ni kwa sababu tu huli mbwa.

Unajua, huko Amerika, natumai siwaudhi watazamaji wowote wa hii. Huko Amerika, inachukuliwa kuwa mwiko kula mbwa au paka, kwa mfano. Sio sehemu ya mazoezi ya lishe yetu.

Na tungezingatia, ikiwa ghafla mtu ataweka sahani mbele yetu na kusema, lo, huyo ni mbwa wa curry, labda tungechukizwa na wazo hilo. Fikiria juu ya kile kinachotokea kwa chakula kinapoanguka kutoka kwa sahani. Ikiwa chakula kitaanguka kutoka kwa sahani kwenye kaunta ya jikoni, wengi wetu tunaweza kusema, oh, sawa, hiyo ni sawa.

Ichukue tu, na ni sawa. Chakula kikianguka kutoka kwenye sahani hadi sakafuni, wengi wetu tunaotazama tunaweza kushawishika kukitupa na kuanza upya au angalau kukisafisha. Kuwa mkweli, kuwa mtulivu, hilo lingekuwa suluhisho langu.

Suuza tu na kula. Itakuwa sawa. Wengine wanaweza wasijali hata kidogo.

Itupe tu kwenye sahani, sheria ya sekunde tano, unajua jinsi hiyo inavyoendelea, na uendele. Jinsi tunavyoshughulika na chakula inaweza kuakisi kitu cha aina yetu ya usafi wa kijamii na kanuni za uchafuzi. Hatuchukui tu chakula chetu, na kukitupa kwenye zulia la sebuleni, na kula zulia.

Kwa nini sivyo? Kwa kweli hakuna kitu kibaya kwa kufanya hivyo. Lakini inatugusa kama vibaya kwa njia fulani. Hiyo ni zaidi ya kitu cha uchafuzi wa mazingira katika utendaji kuliko kitu chochote cha maadili au maadili au una nini.

Sasa, wacha tuangalie zaidi kibinafsi. Fikiria jinsi unavyoweza kushughulika na watu ambao ni wagonjwa. Ndio, na hii inakua ya kibinafsi sana kwa sababu kuna wigo mpana wa athari hapa.

Baadhi yetu ni germaphobes. Tuwe waaminifu tu. Baadhi yetu ni germaphobes.

Na ni hasa germaphobe ambao wanaweza kuhusiana na kile nina kuhusu kusema. Unagundua kuwa mtu ana mafua, na ananusa una nini. Wanaweza kufanya hivi, halafu wanataka kukushika mkono. Unafanya nini? Je, unasema, nimefurahi kukutana nawe, ngumi, au kitu kwa mkono mwingine? Je, unapeana mkono na kisha, kwa fursa ya haraka zaidi, kupata sanitizer yako au unawa mikono yako? Au unapeana mkono tu na kusema, ndio, hiyo ni sawa?

Nilipata snot, pia. Sio suala. Aina hizi za kuinua mbele kwa ajili yetu kanuni zetu za usafi na unajisi na jinsi ya kukabiliana na unajisi ikiwa tutatambua kwamba unajisi umetokea.

Sasa, mengi ambayo nimekuwa nikijadili hivi punde yanaweza kuelezewa katika suala la wasiwasi wetu na vijidudu, vijidudu, na kadhalika. Lakini mienendo ambayo

nimekuwa nikizungumzia na athari za visceral ambazo nimekuwa nikizungumzia na ukweli kwamba tumejiendeleza sisi wenyewe, si kwa usawa katika utamaduni wowote, lakini kwa ajili yetu wenyewe, njia za kukabiliana na kile tunachokiona kuwa unajisi, kupata hisia za visceral ambazo Waisraeli wa kale, Wayahudi wa kipindi cha Pili cha Hekalu, walikuwa nao kuhusiana na mambo hayo yaliyofafanuliwa katika Mambo ya Walawi. Nambari zetu za usafi, kwa njia, zina athari za kijamii zilizoenea pia, kama vile Waisraeli wa kale au kanuni za usafi za Kiyahudi za Hekalu la Pili zilivyokuwa na matokeo ya kijamii.

Kwa kweli, inaweza kusemwa kwamba kanuni hizo za usafi, tabo hizo za uchafuzi wa mazingira, zililenga hasa uhandisi wa kijamii, kuwaweka Wayahudi wanaohusiana na Wayahudi kwa njia za karibu, lakini si kwa Mataifa, ili utambulisho wa Kiyahudi, mipaka ya kikabila ya Kiyahudi, mpaka wa kikundi, uendelee kuwa sawa. Fikiria kuhusu usafi wako na kanuni za uchafuzi na jinsi zinavyoweza kuwa na matokeo ya kijamii. Je, unarudi nyumbani kwa mtu kwa ajili ya chakula cha jioni mara ya pili baada ya kugundua kuwa ushughulikiaji wao mwingi, samahani, baada ya kugundua kuwa utunzaji wao wa chakula sio mwangalifu sana kuliko wako? Labda unafanya, labda haufanyi.

Labda unasema, siendi; Nitawapeleka kwa chakula cha jioni. Ninawapenda, lakini sifurahii kurudi huko. Au fikiria juu ya watu wasio na makazi katikati ya jiji au jiji lako. Labda husitasita kumpa mtu asiye na makao mkono wa kuume wa ushirika, lakini labda unaona watu wengi ni kama wanaona mtu asiye na makazi.

Mtu asiye na makazi ni mtu asiye na nafasi, mtu asiye na nafasi katika jamii. Sote tuna maeneo, na hii ni muhimu kwa wazo la usafi na uchafuzi wa mazingira. Kila kitu kina mahali, na kuna mahali pa kila kitu.

Kwa hivyo, mtu asiye na makazi ni mtu aliyehamishwa. Na tunaweza kufikiria kuhusu usafi, unajua, mtu asiye na makazi anaweza kukosa ufikiaji bora wa kuoga na kunawa mikono na vitu kama hivyo, lakini hatimaye, mawazo yetu kuhusu usafi yanaweza kuathiri mwingiliano wetu wa kijamii na mtu huyo. Jambo hilo hilo linaweza kutumika kwa wakati.

Mimi binafsi sihisi hili, lakini watu wengi wanaweza kuhisi kwamba wakipata simu ya biashara nyumbani, muda wao umekiukwa, na muda na nafasi zao zimekiukwa. Kinyume chake, ikiwa mtu yuko kazini, sasa hii haitatumika kwako ikiwa wewe ni mchungaji, lakini ikiwa wewe ni mhasibu au kitu kingine, ikiwa uko kazini na mtu analeta suala la kibinafsi la hali ya juu na anataka kuzungumza juu ya kitu kinachotokea nyumbani kwake, unaweza kuhisi kuwa mahali pa kazi imekiukwa, kwamba wakati wa kazi umekiukwa. Kwa hivyo, tunaweza kuanza kuhurumia kanuni za zamani za usafi na uchafuzi ikiwa tunaweza kuangazia usumbufu wowote wa hali ambazo nimekuwa nikizungumzia au aina zozote za athari kwa kile kilicho safi, kile kilichochafuliwa ambacho nimekuwa nikitaja.

Nambari zetu nyingi za kisasa za usafi, ikiwa zinaweza kuitwa hivyo, kama nilivyotaja, zinahusiana na vijidudu na uambukizi. Tofauti na watu wa kale sio katika mienendo ambayo nimekuwa nikieleza, lakini kwa ukweli kwamba hawajali sana juu ya kupata magonjwa kwa kila mtu, ambayo huchochea mawazo mengi ya kisasa ya Magharibi, lakini juu ya kukamata kitu ambacho kingewafanya kuwa wasiofaa kwa kuingiliana na watakatifu, na hivyo pia kuongeza watu, kwa ujumla, watu kubaki katika utakatifu na utakatifu wa Mungu. Kinyume chake, na pia nimesikia hili likifanywa, nikijaribu kueleza kanuni za usafi za Kiyahudi za kale katika maneno ya kisasa ya kitiba kweli hukosa uhakika wa kwa nini Wayahudi wa awali walijali kuhusu usafi na uchafuzi wa mazingira.

Unajua, chochote unachoweza kusema kimatibabu kuhusu nyama ya nguruwe kuelezea, kuhalalisha, kuhalalisha kanuni za chakula cha Kiyahudi kwa urahisi ni kando ya sababu kwa nini nyama ya nguruwe ilikuwa najisi, kwa nini nyama ya nguruwe ilikuwa najisi katika ulimwengu wa kale. Na tunaweka maelezo ya kigeni ambayo yasingekuwa tu ya wasiwasi wowote kwa Myahudi ambaye angependelea kufa chini ya mateso kuliko kula nyama ya nguruwe iliyojaa mdomoni kama, unajua, uvunjaji wa sheria wa makusudi. Usafi unahusiana na dhana ya utaratibu uliowekwa na Mungu kwa ajili ya ulimwengu na kwa kila kitu katika ulimwengu huo.

Kama nilivyokwisha kudokeza muda mchache uliopita, hii imeelezewa kama wasiwasi juu ya mahali pa kila kitu na kila kitu mahali pake kwa kiwango cha ulimwengu. Kinyume chake, uchafuzi unahusiana na kuvuka mipaka ambayo haifai kuvuka, kuhama mahali, kufanya yasiyofaa mahali au wakati fulani, na kuhamia katika hali ambayo utaratibu umeharibika kwa namna fulani. Kwa hivyo, tunaposoma Mambo ya Walawi, tunaona kwamba kuna wasiwasi mwingi kuhusu vitu kama vile maji.

Majimaji ya mwili yanayohusiana na uzazi kwa namna fulani ni ya ndani ya miili na huchafuka yanapotoka na kuvuka mpaka huo. Kazi katika siku ya pumziko iliyoamriwa na Mungu ni shughuli isiyofaa, kufikiria mahali kulingana na aina ya ramani ya wakati. Kamba ni najisi kwa sababu wanaishi baharini lakini wanatembea kama wanyama wa nchi kavu wanavyofanya na hivyo kuwakilisha mchanganyiko wa makundi ambayo yalipaswa kutengwa.

Kwa lazima, ninamaanisha kwa suala la maono haya kwa ulimwengu na mpangilio wake, kila kitu ni cha wapi? Mahali pa kila kitu ni wapi? Watu wanaosumbuliwa na mgawanyiko wa ngozi, hali ya ngozi inayotoka, mara nyingi huunganishwa kama ukoma katika tafsiri za Kiingereza za Biblia, hupata mmomonyoko wa mpaka unaofaa, mpaka wa ngozi, ambapo mtu huishia na ulimwengu wote huanza, na hivyo wamevuka katika hali ya uchafuzi wa mazingira. Haya yote ni muhimu kwa sababu tu ya sababu nyingine: uwepo wa Mtakatifu.

Katika Israeli, huu hasa ni uwepo wa Mungu mmoja mtakatifu. Utakatifu ni nini? Kitakatifu ni kile ambacho kimetengwa na kawaida. Ni kamilifu, kamili, kamili, na imejazwa nguvu kuhusiana na maisha ya kawaida.

Nguvu hii inaweza kuibuka ama kwa baraka au kwa uharibifu. Na mtakatifu, ambaye ameweka ulimwengu katika mpangilio wake kamili, hawezi kuvumilia uchafuzi wa mazingira. Kwa upande mmoja, basi, Israeli wahitaji sana faida zinazotoka kwa Mtakatifu anayeishi katikati yake.

Kwa upande mwingine, Israeli inapaswa kuwa waangalifu sana ili wasidharau patakatifu na unajisi wake. Kwa hiyo, Waisraeli wahitaji miongozo iliyo wazi, kama vile Mambo ya Walawi hutoa, ili kujua wakati kitu au mtu fulani amevuka mipaka kutoka kuwa safi hadi kuchafuliwa. Israeli pia inahitaji michakato wazi ya kudhibiti na kuondoa uchafuzi wa mazingira.

Kwa hiyo, taratibu za utakaso ni njia za kuchukua kile ambacho kimevuka hadi kwenye eneo la najisi na kukirejesha kwenye eneo la walio safi. Na Israeli wanapaswa kujua jinsi ya kuchukua tahadhari zinazofaa ili kuepuka kuleta uchafuzi katika kuwasiliana na mtakatifu, hasa mtakatifu. Kama dokezo la kando hapa, ninaweza kutaja tu kwamba tamaduni zote katika ulimwengu wa kale wa Mediterania zilijali kuhusu usafi na uchafuzi na kuhusu kuwakaribia watakatifu katika hali ya usafi ili kupata baraka badala ya kujiletea ghadhabu.

Sasa, kanuni za usafi za Kigiriki na Kirumi hazikuwa ngumu sana na kuandikwa kwa kiwango tunachopata katika Mambo ya Walawi. Lakini, kwa mfano, maandishi yamepatikana yakiweka masharti ambayo chini yake mtu angeweza kukaribia patakatifu fulani au hekalu, au mahali patakatifu. Na kwa hivyo, ikiwa mtu angeenda mahali hapo patakatifu ili kukutana na kuwa kimungu hapo, mtu angehitaji kwanza kujiepusha na uchafuzi fulani, kupitia utakaso fulani, na kadhalika.

Kwa hivyo, hatupaswi kufikiria kuwa usafi na uchafuzi ni dhana na kanuni ambazo ni muhimu tu, muhimu, na zenye maana kwa Wayahudi au Wakristo wa Kiyahudi. Hiyo sivyo ilivyo. Ni nini kesi ni kwamba tunakuta maandishi katika Agano Jipya wanaandika juu ya usafi na uchafuzi hasa kutokana na Agano la Kale na Hekalu la Pili kanuni za usafi wa Kiyahudi na mila na kadhalika.

Kwa sababu, bila shaka, huo ndio usuli wa labda wote, labda wengi, kama si wote, wa maandishi wa Agano Jipya. Kwa hivyo, hebu tuchukue muda kidogo tukitafakari pamoja kuhusu Mambo ya Walawi na kuhusu usafi na uchafuzi kama inavyoonyeshwa katika kifungu hicho. Ninaweza tu kuanza na aya chache kutoka Mambo ya Walawi 10.

Ambayo inatanguliza kategoria kuu ambazo tutahitaji kuzungumzia. BWANA akanena na Haruni, akamwambia, upambanue vitu vitakatifu na vitu visivyo najisi, na kati ya

vitu vilivyo najisi na vilivyo safi. Nawe utawafundisha wana wa Israeli amri zote ambazo Bwana amewaambia kwa mkono wa Musa.

Sasa, katika maandishi haya mafupi, tunapata seti mbili za kategoria ambazo ni kategoria zilizooanishwa. Kuna takatifu na ya kawaida, jozi moja inayohusiana ya kategoria. Kuna walio safi na najisi, jozi ya pili inayohusiana ya kategoria.

Ona pia kwamba kazi ya msingi ya kuhani hapa katika kifungu hiki ni kuhakikisha kwamba watu wote wanajua kuhusu makundi haya na jinsi Mungu ameamua na kuagiza jinsi watu wataavyoshughulikia makundi haya. Kwa hiyo, amri zote ambazo Bwana amewaambia watu kwa mkono wa Musa. Hebu tufikirie hizo jozi za kwanza za kategoria, zile za kawaida kinyume na zile takatifu.

Kawaida au lugha chafu, ingawa kwa Kiingereza, lugha chafu ina maana hasi kama vile lugha chafu, lakini neno la kawaida au la kilimwengu au lugha chafu kwa ujumla ni neno lisiloegemea upande wowote. Inarejelea nafasi za kawaida na vitu vya kawaida vya ulimwengu ambavyo vinaweza kufikiwa na wanadamu. Kinyume chake, takatifu ni neno ambalo lina maana.

Kawaida ni aina ya neno lisilo na alama. Si neno maalum sana kwa jozi, lakini takatifu ni neno maalum la jozi. Hiyo ni kusema, jozi zipo ili kuangazia takatifu, sio kuangazia kawaida.

Patakatifu inarejelea mahali maalum au vitu maalum ambavyo vimetengwa kutoka kwa kawaida, kutoka kwa kawaida, kama mali ya Mungu kwa njia fulani maalum. Jozi ya pili ya maneno ni safi na najisi. Safi ndiyo neno lisiloegemea upande wowote katika jozi hii.

Ni neno lisilo maalum. Na kwa ujumla inahusu mtu au kitu katika hali yake ya kawaida. Andiko zuri kuhusu haya yote ni *Raising Up a Faithful Priest*, kitabu kilichoandikwa na Richard Nelson.

Katika kitabu hicho, anaandika kile kilicho safi kinaweza kudhaniwa kuwa ni kile ambacho kiko mahali pake panapofaa ndani ya mipaka iliyowekwa na Mungu katika uumbaji na ambayo mipaka yake ya nje ni mizima na haijabadilika. Najisi, kinyume chake, ni neno lenye maana. Inaashiria kitu ambacho kimevuka mstari kutoka kwa hali ya kawaida hadi katika hali ya hatari ya uchafuzi wa mazingira.

Sasa, seti hizi zote mbili za masharti zinafanya kazi wakati wote. Unaweza kuelezea chochote, mtu yeyote, kwa kategoria moja kutoka kwa kila jozi hizi. Mwisraeli wa kawaida wa kawaida angekuwa safi na wa kawaida wakati mwingi.

Wakati fulani, angekuwa mchafu na ingebidi ashughulikie au kwa njia fulani kuhesabu na kudhibiti unajisi. Lakini mara nyingi, Mwisraeli wa kawaida wa walei ni safi na wa kawaida. Iwapo atajitia au kupata unajisi, atakuwa najisi na najisi.

Kwa mfano, mwanamke wakati wa kutoka kwake amekuwa najisi na bado ni kawaida. Lakini hali hiyo haidumu mwishoni mwa mtiririko. Yeye hupitia utakaso na kuwa safi na wa kawaida kwa mara nyingine tena.

Kitu kimoja na mvulana ambaye ana utoaji wa usiku. Chakula kinachouzwa katika soko la Kiyahudi kingekuwa, kwa matumaini, safi na cha kawaida. Kingekuwa aina ya chakula kinachofaa, kikishughulikiwa ipasavyo, na kingekuwa cha kawaida.

Ingepatikana kwa Mwisraeli yeyote wa kawaida kula. Tatizo la chakula kinachouzwa katika soko la Wamataifa ni kwamba, kwa uwezekano wote, kingekuwa najisi na cha kawaida na kisichofaa kwa Myahudi kukila. Najisi kwa sababu ya kuwa, kutoka kwa dhabihu ya mnyama kwa sanamu katika hekalu au kutoka kwa mnyama ambaye alikuwa amechinjwa isivyofaa hivi kwamba damu ilibaki kwenye tishu na kubaki hapo ili kuliwa baadaye, na una nini.

Zaka zilikusanywa kwa ajili ya makuhani, na hii ina maana sehemu ya mazao ya nchi, hivyo si ngano yote, lakini baadhi ya ngano. Sio mafuta yote ya mizeituni au divai, lakini mafuta na divai. Zaka zilizokusanywa kwa ajili ya makuhani zilikuwa safi na takatifu.

Kwa hiyo, walipaswa tu kuliwa na wafanyakazi watakatifu, makuhani, katika hali ya usafi. Kwa Mwisraeli wa kawaida kula sehemu ya kile ambacho kilikuwa sehemu ya kumi ingekuwa kwa mtu wa kawaida kujivunia patakatifu kwake mwenyewe, na huo ungekuwa ukiukaji wa kategoria hizi. Ingetia unajisi zaka na vitu vitakatifu na kusababisha ghadhabu ya kimungu.

Eneo la makaburi lilikuwa najisi na la kawaida, ilhali sehemu za hekalu zilikuwa safi na takatifu. Ainisho hizi zote zilikuwepo ili kuhifadhi dhidi ya kuleta najisi mbele ya watakatifu. Mawazo ya kale kuhusu mchanganyiko wa vitu vichafu na vitakatifu vinaweza kulinganishwa, na kusamehe mfano wa kitamaduni wa Magharibi, kwa mtazamo wa wafanyakazi wa Biashara ya nyota kuhusiana na maada na antimatter kugusana.

Ulitaka kuepuka hilo kwa gharama yoyote kwa sababu nguvu ya uharibifu ya mambo hayo mawili kukutana inaweza kuwa mbaya. Jambo moja zaidi ambalo tunahitaji kufahamu. Myahudi wa kawaida wa karne ya kwanza, akichukua dokezo lake kutoka kwa Torati yenyewe, hakufanya tofauti kati ya sheria ya kitamaduni na sheria ya maadili.

Yote ilikuwa sheria. Yote yalikuwa sheria sawa na yote yalikuwa na maana sawa na yenye kulazimisha. Likuwa ni agizo moja lililoshikamana kuhusu jinsi ya kuishi mbele na kuweka agano na Mungu mtakatifu.

Hili linaonekana katika muunganisho rahisi wa haya mawili kote katika Mambo ya Walawi. Kwa mfano, katika andiko hili muhimu sana kutoka Mambo ya Walawi 19:18 hadi 19. Usifanye kisasi wala kuwa na kinyongo juu ya wana na binti za watu wako mwenyewe, bali mpende jirani yako kama nafsi yako.

Mimi ndimi Bwana. Mtazishika amri zangu. Usiruhusu mifugo yako kuzaliana aina nyingine.

Usipande mbegu za aina mbili katika shamba lako, wala usivae nguo iliyotengenezwa kwa nyuzi za aina mbili. Unaona papa hapa, karibu na kila mmoja katika aya hizi mbili, kile ambacho sisi wa kisasa tunaweza kukichukulia kama mafundisho kidogo ya maadili. Usiwe na kinyongo.

Usilipize kisasi. Mpende jirani yako kama nafsi yako. Hiyo ni aya moja kutoka Mambo ya Walawi ambayo sote tunaijua.

Na jambo ambalo tunaweza kuainisha kama linalohusiana na sheria za kitamaduni. Je, ni jambo gani la kimaadili kupanda katika shamba moja? Kwa hakika mimi si mkulima kwa sababu sasa ninatatizika. Shayiri na ngano au soya na ngano.

Ni wazi, unajua, si rahisi isipokuwa unapenda soya na bidhaa zako zote za ngano. Lakini sio swali la kimaadili kwetu. Ni lazima ihusiane na tamaa ya kiibada ya kutochanganya mambo ambayo ni ya busara na tofauti.

Kwa hivyo, lakini kwa Waisraeli wa kale, kwa Wayahudi wa kipindi cha Hekalu la Pili, hii yote ni njia ambayo Mungu ametuagiza kuishi, umoja kamili. Kutotofautisha huku kunaweza pia kuonekana kutokana na ukweli kwamba aina hiyo hiyo ya sadaka, kile tunachoweza kutafsiri kama toleo la hatia, ilihitajika ili kukabiliana na uchafuzi unaotokana na ulaghai katika shughuli za biashara na kuambukizwa uchafuzi wa mazingira kwa kuwasiliana na mtu mchafu au mnyama. Kwa hivyo tena, tunganese, oh, ya kwanza ni kuzingatia maadili.

Ya pili ni kuzingatia ibada. Kwa Myahudi wa karne ya kwanza, yote mawili yalikuwa tu mambo ya uchafuzi na yalifanywa pamoja hivyo. Ningependa kuchukua muda kidogo kufikiria nanyi nyote kuhusu ramani za usafi za Dini ya Kiyahudi.

Ramani za usafi hutoa mifano ya mpangilio wa ulimwengu, mifano ya jinsi inavyoonekana kwa kila kitu kuwa katika nafasi yake sahihi kuhusiana na kila kitu kingine. Yanatoa kawaida au kipimo ambacho mtu anaweza kutambua wakati kitu kiko nje ya mahali na, kwa hivyo, inahitaji utunzaji maalum au uangalifu, iwe

kuepukwa au utakaso. Na ndani ya Uyahudi wa mapema, tunaweza kuzungumza juu ya ramani za watu, ramani za nafasi, ramani za wakati, ramani za vyakula, na ramani za miili ya mtu binafsi.

Na ramani hizi mbalimbali, ambazo zinaweza kuonekana kuwa hazijaunganishwa kwetu mwanzoni, kwa kweli zinaimarisha pande zote. Hasa wanafanya kazi pamoja ili kuimarisha mipaka ya nje ya jumuiya ya Kiyahudi, ambayo ni kusema, pale Wayahudi wanaposimama na Wamataifa kuanza, na miundo ya ndani na tabaka, utaratibu wa ndani ndani ya jumuiya ya Kiyahudi. Kwa hivyo kwanza, hebu tufikirie kuhusu ramani za watu.

Kiwango cha kwanza cha uchoraji ramani kingemtofausha Mwisraeli na asiye Mwisraeli. Mtu wa Mataifa kimsingi hayupo kwenye ramani. Na Mwisraeli anachukuliwa kuwa msafi.

asiye Mwisraeli ni najisi kabisa . Kwa nini? Kwa sababu Mungu amemchagua Mwisraeli kama anayefaa, kama msafi kwa ajili yake mwenyewe, lakini amemchagua hasa Mwisraeli kutoka katika mataifa hayo mengine yote, ambayo hayafai kwa nafsi ya Mungu, kwa ajili ya Mungu mwenyewe. Katika Mambo ya Walawi, kile kinachoonekana kwangu kuwa aina ya amri muhimu, imetamkwa, nadhani, angalau mara tatu, lakini hapa iko katika Mambo ya Walawi 11:44. Tunamkuta Mungu akisema, Mimi ndimi Bwana Mungu wako.

Mnapaswa kujiweka watakatifu na kuwa watakatifu kwa sababu mimi ni mtakatifu. Kwa hiyo, uchaguzi wa Israeli kwa upande wa Mungu unaweka mzigo wa pekee juu ya Israeli ili kuakisi utakatifu wa Mungu na kuakisi tendo la Mungu mwenyewe la kutofautisha kati ya safi na najisi katika utendaji wake unaoendelea kila siku. Tohara huwatofautisha Waisraeli na watu wengi wasio Waisraeli katika ulimwengu wa kale.

Kuna tofauti, lakini hatimaye, wakati Mmataifa anafikiri juu ya tohara, Mmataifa anafikiri juu ya Myahudi, na mara chache sana kuhusu makuhani fulani wa Misri, nk., nk., nk. hapo, kuwa katika agano na Mungu. Sasa, ndani ya Israeli, kuna daraja za utakatifu zinazoimarisha tabaka za ndani na mpangilio wa ndani ndani ya watu wa Kiyahudi ndani ya taifa la Israeli.

Kwa hiyo, katika ngazi ya chini, kama ningeweza kuiweka kwa njia hiyo, ya utakatifu, mmewaweka Waisraeli, wanaume na wanawake. Na wao ni safi lakini kawaida. Lakini ndani ya Israeli, una kabila moja hasa ambalo limetengwa zaidi kwa ajili ya Mungu.

Waisraeli wote wametengwa kwa ajili ya Mungu kutoka kwa Mataifa. Lakini ndani ya Israeli, kabila la Lawi limetengwa zaidi kwa ajili ya Mungu. Hivyo, Walawi wakaja kuwa na daraka la pekee la kutunza miundo ya kimwili na utendaji wote wa kiibada wa maskani na hekalu.

Ndani ya kabila la Lawi, una vikundi vingine vilivyotengwa zaidi kwa ajili ya Mungu. Hizi zingekuwa amri za makuhani ndani ya Lawi, koo za makuhani, au nasaba za ukoo ndani ya kabila la Lawi. Na makuhani hao wangeweza kumkaribia Mungu zaidi ya Mlawi wa kawaida, ambaye angeweza kumkaribia Mungu zaidi ya Mwisraeli wa kawaida.

Na kati ya makuhani wakuu wote, pole, kati ya makuhani wote, macho ya mharibifu, kulikuwa na mtu mmoja, mtu mmoja, kuhani mkuu, ambaye alikuwa ametengwa zaidi kwa ajili ya Mungu wa watu wote. Na kwa sababu ya kiwango chake kikubwa zaidi cha kutengwa, alipata njia ya kumkaribia Mungu, kwa nafasi takatifu za Mungu, zaidi ya ile ya wenzake wa ukuhani. Kwa hivyo, tukifikiria sana juu ya mistari hii ya ndani ya usafi, ambayo kwa bahati iliimarisha utawala wa kifalme, utawala wa kikuhani wa Israeli ya kale, na kwa kiasi kikubwa, Hekalu la Pili la Yuda au Yudea katika kipindi cha Kirumi, kwa kiasi kikubwa, si kikamilifu, lakini kwa kiasi kikubwa.

Na hivyo kanuni za utakatifu huimarisha muundo wa ndani hapa. Na tayari tumehamia kwa namna fulani katika ramani za nafasi kwa sababu zimeunganishwa sana na ramani za watu katika Torati. Na hekalu ni aina ya kielelezo, vyote viwili vya uongozi ndani ya Israeli, kwa kuzingatia ni nani anayeweza kuvuka mstari gani na kisha asiende mbali zaidi, pamoja na uwakilishi wa utakatifu mkuu wa Israeli kuliko watu wengine wote wa ulimwengu kwa ujumla.

Kwa hiyo, ikiwa unaweza kuwazia kielelezo au sanamu yoyote ya hekalu ambayo huenda umewahi kuona, unajua kwamba nje, eneo la nje zaidi linajulikana kuwa Ua wa Wasio Wayahudi, ambalo kwa kweli ni neno lisilofaa kidogo. Sijaona ikiitwa hivyo katika maandishi ya kale, lakini nimeona ikielezewa kuwa mahakama iliyo wazi kwa watu wote, mahakama iliyo wazi kwa makabila yote, kwa mfano, katika Wamakabayo wa 4 4:11. Hata hivyo, matokeo ni kwamba, hii ndiyo nafasi ambayo watu wa mataifa mengine wangeweza kuja na sio zaidi. Wayahudi, bila shaka, wangeweza kwenda huko pia.

Hiyo ni aina ya hatua ya kuwa wazi kwa makabila yote, mataifa yote. Lakini watu wa mataifa mengine wangeweza kufika hadi mahali fulani, zaidi ya hapo wasingeweza kwenda kwa sababu ya ukosefu wao wa kuwa na utengano unaohitajika. Pengine haikuwa hivyo katika Maskani hata kidogo.

Labda hata katika hekalu la kwanza. Lakini katika hekalu la pili, kulikuwa na mfululizo wa maandishi, ambayo baadhi yake yamepatikana. Kamili ipo na sasa iko katika Jumba la Makumbusho la Akiolojia la Istanbul.

Kundi la mawe lililoandikwa kwa Kigiriki kimsingi liliwaonya watu wa Mataifa kwamba wasingeweza kupita jambo hili. Na ikiwa watafanya hivyo, wanalaumiwa tu kwa kifo chao kinachokuja haraka. Kwa hivyo, ishara ya mwisho isiyo na hatia.

Hata hivyo, zaidi ya hayo, kulikuwa na mahakama nyingine nyingi—ya kwanza, mahakama ya wanawake Waisraeli. Kwa hiyo, wanawake wa Kiisraeli walikuwa wametengwa zaidi kuliko Mataifa kwa ajili ya Mungu.

Wangeweza kuingia katika eneo linalofuata ndani ya hekalu na kumfikia Mungu kwa ukaribu zaidi, tukisema kimwili, kuliko mataifa yote yasiyo ya Waisraeli. Zaidi ya hayo, kulikuwa na mahakama ya wanaume Waisraeli, waumini wa Kiisraeli, na waumini wa kiume. Kwa hivyo, tofauti nyingine ya ndani.

Sasa, ndani ya ua wa wanaume Waisraeli, tunapata patakatifu halisi. Kwanza, madhabahu mbele ya patakatifu. Na kisha, patakatifu penyewe, ambalo linajumuisha vyumba viwili, kimsingi vyumba viwili.

Ya kwanza ambayo inaitwa mahali patakatifu. Ya pili ambayo, nyuma ya patakatifu, ni mahali patakatifu zaidi - patakatifu pa patakatifu, kama inavyojulikana kwa kawaida.

Na mahali patakatifu ni nafasi ambayo makuhani wangeweza kuingia. Wangeweza kufanya kazi, bila shaka, katika ua wa makuhani, kwenye madhabahu, na kuingia katika mahali patakatifu ilipofika zamu yao, kwa mfano, kufukiza uvumba mbele za Bwana. Lakini ndani ya mahali patakatifu zaidi, patakatifu pa patakatifu, ambapo palikuwa na dhana kama mahali ambapo ulimwengu wa kimungu na wa kibinadamu uliingiliana.

Kuhani mkuu pekee ndiye angeweza kwenda. Na hiyo, mara moja tu kwa mwaka. Na hiyo inazungukwa tu na taratibu za utakaso makini sana na kuepukana na uchafuzi.

Uvamizi ni dhana ambayo tunakutana nayo; inaweza isiwe Mambo ya Walawi, lakini inaweza kuwa Hesabu. Lakini mtu akivuka zaidi ya hatua hiyo, kwamba, kwa kukosa neno bora, ana haki ya kwenda kwa mujibu wa kiwango chao cha kujitenga, mtu huyo anapaswa kuuawa na walinzi wa hekalu waliopo kwa sababu kuingilia kwa mafanikio ni unajisi wa maeneo hayo matakatifu.

Na, kwa hiyo, uchochezi wa hatari wa Mungu. Sasa, kuna hadithi za kustaajibisha zinazohusiana na hili katika Makabayo wa 2 na wa 3. Hii ni taarifa yangu fupi ya Apocrypha.

Lakini hadithi za viongozi wa Mataifa wanaojaribu kwenda mbali zaidi kuliko wana haki ya kwenda. Na katika hadithi hizi, mara wanapoiacha mahakama wazi kwa watu wote, na kuhamia mahali patakatifu zaidi palipokusudiwa kwa ajili ya watu wengine, Mungu anaingilia kati kwa njia fulani ya ajabu, ya ajabu, kwa kujibu maombi ya watu wa Mungu, ambao wanaomba kwamba Mungu asiruhusu patakatifu pachafuliwe. Na kwa mfano, katika Wamakabayo 2, ni mteule wa mfalme wa Seleucid, Seleucus IV, jenerali maskini anayeitwa Heliodorus.

Anafanya tu anachoambiwa. Na anaingia ndani, na ni kana kwamba ana kiharusi mara moja. Na kama hadithi inavyosimuliwa katika Makabayo wa 2, malaika waliopanda farasi walimpiga na kumrusha huku na huku .

Na ni kwa sababu tu ya kuingilia kati kwa kuhani mkuu, Onias , kwamba anatoroka na maisha yake. Chochote tunachoweza kufanya kuhusu hadithi hiyo kihistoria, inatuambia jambo muhimu sana kuhusu hekalu katika suala la usafi na uchafuzi. Uvamizi ni mauti.

Utakatifu wa mahali hapo, ingawa inawezekana ni baraka, ni hatari sana. Ukikosea mbele ya watakatifu, inaweza kuwa mauti . Sasa, nchi ya Israeli pia ilionekana kuwa takatifu kuliko nchi za mataifa.

Tena, kwa sababu ya chaguo la Mungu. Mungu alichagua Israeli kuwa makao yake, pamoja na mahali ambapo angewapa watu wake mwenyewe. Ulikuwa ni uchafuzi na unajisi wa Wakanaani ambao ulitajwa kuwa sababu ya kufukuzwa kwao na, kwa kadiri kubwa, kuangamizwa kwao.

Na hili ni tishio linaloendelea kuinyemelea Israel katika fasihi hii. Ikiwa watazidisha uchafu, ikiwa hawatazingatia kutia uchafuzi na kukomesha uchafuzi katika nchi, nchi itawatapika, kama ilivyowafanya Wakanaani kabla yao. Sasa, pia kuna ramani za nyakati katika Israeli la kale.

Na labda ramani dhahiri zaidi ya wakati ni mdundo wa wiki. Kuna siku sita za kufanya kazi, lakini siku ya saba imetengwa, kama vile makuhani wanavyowekwa kando zaidi ya watu wa kawaida wa Israeli, zaidi ya mataifa mengine. Siku ya saba imetengwa na Mungu, na kwa hiyo ni takatifu kwa Bwana.

Na utakatifu huo lazima uheshimiwe na watu watakatifu wa Mungu, na watu walioitwa kuwa watakatifu kama mimi ni mtakatifu. Kwa hivyo, Sabato, pumziko la siku ya saba, inakuwa alama muhimu ya utambulisho wa Kiyahudi, na vile vile, kinadharia, kitendo kisichoweza kukiukwa. Adhabu ya kifo ilikuwepo katika Israeli kwa ukiukaji wa Sabato.

Kwa hiyo, tuna midundo hii kila juma ambayo pia ni ukumbusho wa utakatifu wa watu wa Israeli ambao wamechaguliwa na Mungu mtakatifu kuakisi utakatifu wake kwa kufanya yale Mungu aliyofanya, kwa kupumzika siku ya Sabato. Na, bila shaka, kuna kalenda takatifu pana ya nyakati za kawaida na nyakati takatifu mwaka mzima. Kwa mfano, sikukuu tatu za Hija za Pasaka, Pentekoste, au, oh kijana, hii ni wakati wa aibu, na vibanda.

Asante kwa bwana aliye nyuma ya kamera. Asante, Dk. Hildebrand. Kwa hiyo nyakati hizi tatu ni nyakati takatifu.

Hawapaswi kutendewa kama mwaka mzima. Wanapaswa kutendewa kwa namna ya pekee, kuakisi utakatifu wa wakati ule na utakatifu wa kile kinachokumbukwa wakati huo. Kwa hivyo, tunazo ramani hizo pia.

Na kama nilivyotaja, pia kuna ramani za chakula au ramani zinazozunguka chakula. Labda haya ndiyo mawazo ya kawaida zaidi kuhusu usafi na uchafuzi, kanuni safi na zisizo safi za Walawi, hata za Wayahudi, na katika ulimwengu wa kale. Kama Mmataifa angejua mambo matatu kuhusu Myahudi, alijua kwamba walikuwa wametahiriwa, walishika Sabato, na walikuwa wacheshi sana kuhusu kile ambacho wangekula na kile ambacho hawangekula.

Lakini kitabu cha Walawi kinaeleza ni wanyama gani walio safi na ni wanyama gani ambao ni najisi. Wanyama safi ni pamoja na wanyama wa nchi kavu ambao wana sifa mbili. Wanacheua, wanacheua, na wana kwato zilizopasuka.

Ikiwa mnyama ana moja lakini sio nyingine, sio safi. Ikiwa mnyama hana chochote, sio safi. Viumbe vya baharini vinaweza kuwa safi.

Zile zilizo safi ni zile zilizo na mapezi na magamba. Ikiwa wamekosa moja au nyingine au zote mbili, wao ni najisi kwa sababu ni mchanganyiko wa kategoria. Ni kupotoka kwa utaratibu wa Mungu.

Nilikuwa nimetaja kamba-mti, kwa mfano, anayeishi majini lakini anatembea nchi kavu. Huko ni kuvuka makundi ya Mungu. Inaweza kuwa sawa kwa watu wa mataifa mengine kula kamba kwa sababu watu wa mataifa mengine ni najisi, na kamba ni najisi.

Wanaenda pamoja kwa uzuri. Lakini watu ambao wametengwa kuwa watakatifu kwa Bwana lazima watofautishe kati ya safi na najisi ambayo Mungu mwenyewe aliifanya kwa kuchagua mtu huyu na sio watu hao, sio watu hao. Pia, kuna kanuni makini kuhusu sehemu gani za chakula zinafaa kwa watumiaji gani.

Damu ni mali ya Mungu. Mstari maarufu katika Mambo ya Walawi ni kwamba damu ni uhai, na damu inatolewa kwa kusudi maalum, si kumezwa bali kufanya upatanisho kwa ajili ya dhambi za watu watakatifu. Damu ni mali ya Mungu.

Kwa hiyo, Wayahudi hawali damu. Wao huondoa damu kwa uangalifu kutoka kwa tishu kabla ya kuimeza. Pia, ingawa, chukua, kwa mfano, mnyama wa dhabihu.

Wengi wa wanyama hao waliliwa na mtu fulani. Si mara zote. Kulikuwa na matoleo ya kuteketezwa.

Lakini kama ningepeleka sadaka ya shukrani hekaluni, nilipaswa kula kiasi kizuri. Lakini makuhani walikula sehemu fulani zake na Mungu akapata kula au kupokea

sehemu fulani zake kwa njia ya mfano. Sehemu hizo ambazo ziliteteketwa kabisa zilikuwa za Mungu kufurahia.

Baadhi ya sehemu, na siwezi kukumbuka ambayo, ni mali ya makuhani kufurahia. Na mtoa sadaka hatakula sehemu ya kuhani kwa kuwa hiyo ilikuwa takatifu kwa makuhani. Ilikuwa ni yake.

Mtoa sadaka na familia yake wangeweza kula salio. Na kwa hivyo, kwa upande mmoja, tunazingatia chakula, lakini umakini huo kwa chakula unaimarisha safu za ndani za Israeli na Mungu akiwa juu, na makuhani katika safu inayofuata, na kila mtu mwingine chini. Umakini kama nilivyosema, kanuni nyingi hizi zinaimarisha pande zote.

Kuzingatia chakula kwa kiasi kikubwa kunaimarisha tofauti kati ya Waisraeli na wasio Waisraeli. Na hata Wayahudi walikuja kutambua hili kama aina ya kazi ya msingi ya kanuni za chakula. Yametolewa ili kutuzuia tusichanganye kwa uhuru sana na watu wa mataifa mengine, na mawazo yao ya kichaa kuhusu dini na Mungu na maadili.

Kwa hivyo, ukweli kwamba Wayahudi walipaswa kuchukua uangalifu maalum wa kula vyakula safi, vilivyotayarishwa kwa njia safi, bila damu, bila kunyongwa na vitu kama hivyo, ilimaanisha kwamba wangeunda masoko yao wenyewe katika mazingira ya diaspora, kwa mfano. Kwa hiyo, wangeweza kuhakikishiwa kwamba walikuwa wakipata vyakula safi, vilivyotayarishwa kwa usafi. Na hiyo, ina maana kwamba Wayahudi watajipanga zaidi katika jumuiya zilizounganishwa kwa karibu katika miji ya diaspora kwa sababu watapangwa kuzunguka masoko yao wenyewe.

Na kwa hivyo, kanuni za lishe kuhusu nini cha kula na kile kisichopaswa kula huishia pia kuimarisha ramani za watu na wito wa Israeli kuwa tofauti, kuwa tofauti, kutengwa na watu wengine wote wa dunia kwa sababu hilo lilikuwa chaguo la Mungu. Hatimaye, tunaangalia ramani za mwili. Hapa, Mambo ya Walawi iko katika hatua yake ya kuvutia zaidi, ambapo inazingatia nyuso.

Kwa mfano, uso wa ngozi, uso wa nguo, na pia orifices, fursa hizo katika mwili kama mahali ambapo unajisi unaweza kuingia, au uchafuzi unaweza kutoka. Na, unajua, wazo ni kwamba mwili unapaswa kuwa sawa, na kile kilicho ndani kinapaswa kubaki ndani. Na mtu lazima awe mwangalifu juu ya kile kinachoingia kutoka nje.

Hiyo inahusu zaidi kategoria za chakula, nadhani. Lakini hapa, miili haipaswi kumwaga maji. Ngozi haipaswi kupenyeza, kama ilivyo katika aina mbalimbali za ukurutu zinazoitwa ukoma katika Mambo ya Walawi na kwingineko.

Na miili ambayo imepita kutoka kwa uzima hadi kifo au ambayo inaashiria kupita kutoka kwa uzima hadi kifo. Kwa mfano, mtiririko wa hedhi wa mwanamke

unaashiria, kwa kweli, maisha ambayo hayakutokea, kuwa chanzo cha uchafuzi wa mazingira. Mwili wa mtu binafsi unakuwa aina ya ishara kwa mwili wa kijamii.

Wasiwasi juu ya uadilifu wa mipaka ya mwili wa mtu binafsi huonyesha wasiwasi juu ya uadilifu wa mipaka ya shirika la kijamii. Sasa, msomi mwingine mahiri katika suala hili, Richard Nelson, na mimi sasa tunamtaja Mary Douglas, aliandika; aliandika mengi kuhusu Mambo ya Walawi, lakini aina ya kazi yake ya saini ni Usafi na Hatari. Utafiti wake wa kina wa tamaduni za kisasa za makabila, pamoja na tamaduni za kale za Waisraeli, ulimpeleka kwenye ufahamu kwamba mwili, mwili wa mtu binafsi, ni kielelezo ambacho kinaweza kusimama kwa mfumo wowote ulio na mipaka.

Na kwa hivyo, tunapofikiria, tunaposoma Mambo ya Walawi katika suala la kile kinachovuka mpaka huu, mpaka wa ngozi, tunaweza kufanya vyema pia kufikiria juu ya hilo kama njia ya kuimarisha wasiwasi wa Israeli juu ya mipaka ya Israeli yenyewe na kile kinachoingia katika Israeli na kile kinachotoka kutoka kwa Israeli. Sasa, niseme kwamba uchafuzi wa mazingira kwa ujumla haukuwa tatizo. Haikuwa hivyo kwamba Wayahudi walitaka kuepuka uchafuzi kwa gharama yoyote.

Ilikuwa haiwezi kuepukika. Kila mwezi, mwanamke atakuwa na mtiririko wa hedhi. Kila mtu angepata hasara ya ndugu hadi kufa na kulazimika kushughulikia maiti na kuuzika mwili.

Uchafu, niseme uchafuzi wa mazingira hauepukiki. Anachotakiwa kufanya ni kujua iwapo na ni lini imetokea ili taratibu zinazofaa za utakaso ziangaliwe ili kuondoa uchafuzi huo, ili uchafuzi huo uzuiliwe na kushughulikiwa badala ya kuenea, kuongezeka, na kujijenga ndani ya ardhi na hivyo kutishia kuifanya ardhi kuwatapika wakazi wake kwa mara nyingine tena. Uchafuzi hutokea kote katika Nchi Takatifu, na kinachovutia, labda cha ajabu kidogo, ni kwamba uchafuzi una athari kwenye Patakatifu pa Patakatifu penyewe.

Kama vile tungeona kama tungeangalia kwa makini tambiko la Siku ya Upatanisho, si suala tu kwamba tunapaswa kushughulika na uchafuzi wa mazingira huko nje, lakini tunapaswa kushughulika na athari za uchafuzi hapa, mahali pa ndani kabisa ambapo wanadamu huingiliana na Mungu. Na kwa hivyo umakini unatolewa kwa kutakasa patakatifu, patakatifu pa ndani kabisa ambapo hakuna mtu anayewahi kwenda, uchafuzi ambao umekuwa ukitokea mwaka mzima huko nje. Ni jambo la kustaajabisha kwamba hakuna desturi za utakaso na hakuna dhabihu zinazoamriwa kwa ajili ya uchafuzi fulani, ikidokeza kwamba hakuna marekebisho yoyote kwa ajili ya uchafuzi fulani, angalau katika Israeli la kale, isipokuwa kuangamizwa kwa watu waliochafuliwa.

Hii inahusu, kwa mfano, mtu ambaye kwa kujua anakula chakula najisi, anashiriki katika ibada ya sanamu, au anavunja Sabato. Nitachukua muda zaidi hapa sasa

kufikiria ni nini hufanya kanuni za usafi ziwe na maana kwa washiriki. Tayari nimetaja machache kati ya haya, lakini nataka kuwaleta pamoja.

Ya kwanza na kuu ni amri ya Mungu, Iweni watakatifu, kwa kuwa mimi ni mtakatifu. Chaguo la Israeli, pole, chaguo la Mungu la Israeli, pia ni agizo kwa Israeli kujiweka katika hali ambayo inaweza kuwa ya Mungu mtakatifu, ambapo inaweza kuingiliana na Mungu mtakatifu. Ushirika wa Mungu mtakatifu wa yeye mwenyewe na Israeli, ukichagua kuishi katikati yao kwa namna ya pekee ikilinganishwa na kila mahali pengine, unahitaji kwamba watu kwa ujumla wao wawe watakatifu na kuzingatia masuala haya ya usafi na uchafu ambayo huruhusu kuwasiliana na kimungu kuwa na manufaa na si uharibifu.

Nchi ambayo ni takatifu kwa BWANA, nchi ya Israeli, inahitaji watu ambao watakuwa watakatifu na wasioitia unajisi. Tena, Mambo ya Walawi 18 ni kifungu kizuri cha kusoma hapa. Tena, uchafuzi wa Wakanaani ndio ulioongoza nchi yenyewe kuwatemea mate, kwa njia ya kitamathali.

Na hivyo ni lazima kwamba wale ambao sasa wanaishi katika nchi lazima kuzingatia kiwango cha usafi na kukabiliana na uchafuzi wa mazingira kwa ufanisi ili ardhi kuwahifadhi. Andiko moja la kuvutia sana, nadhani angalau, ni Mambo ya Walawi 20:22 hadi 26. Hapa ndipo tunapoona tena wasiwasi wa Israeli katika kutofautisha kati ya safi na najisi, kuakisi chaguo la Mungu la Israeli kuwa tofauti na tofauti na watu wengine wote wa dunia.

Kwa hiyo tena, kuakisi mipaka ya kijamii na utambulisho wa kijamii wa Israeli dhidi ya makundi ya watu wengine wote ni ule unaopenyeza na kutiwa nguvu na kila uamuzi ambao MwIsraeli yeyote hufanya kuhusu kile ambacho ni safi au najisi. Kuitunza Sabato, kwa bahati mbaya, pia kimsingi hufikiriwa kuwa kuakisi kazi ya Mungu, iwe hiyo inakuwa shahidi wa kazi ya Mungu katika kuumba ulimwengu, kinyume na Mungu mwingine yeyote anayeumba ulimwengu, au ushuhuda wa kazi ya ukombozi ya Mungu kuwaumba Israeli kama watu kwa kuwatoa kutoka Misri, kutoka katika nyumba ya utumwa. Katika kipindi cha Hekalu la Pili, haswa katika Diaspora, tunapata Wayahudi wakitafuta njia zingine za kuelezea na kutoa maana ya kanuni za Mambo ya Walawi, kati ya maandishi mengine.

Kwa mfano, imekuwa kawaida, haswa katika Uyahudi wa Alexandria au Antiokia, kufikiria juu ya sheria za lishe kama kanuni za maadili zinazojumuisha. Kwa hiyo, kwa mfano, katika Barua ya Aristeeas, labda maandishi ya karne ya kwanza KK yaliyoandikwa pengine huko Misri, labda wakati huo hata huko Alexandria, Misri, tunapata kwamba wanyama wana sifa fulani au sifa fulani. Na kwa hivyo, kuepusha kula mnyama huyu kwa kweli ni maagizo ya maadili dhidi ya kujumuisha sifa za mnyama huyo.

Kwa hiyo, Waisraeli na Wayahudi hawali tai au tuzi kwa sababu tunafundishwa kutowawinda wanyonge au wanaokufa. Na kwa hivyo, kwa kweli, katika maandishi hayo unayo maoni marefu juu ya wanyama mbalimbali na maovu ambayo yanahusishwa nao. Kwa hivyo, hii inakuwa njia ya kufikiria katika enzi mpya juu ya maana ya sheria zao za usafi na kanuni zao za lishe.

Andiko lingine katika suala hili ni Makabayo 4, ambapo sheria za lishe zenyewe hazijaangaziwa au hazifananishwi, lakini zinaonekana kama aina ya programu ya mazoezi ya mafunzo iliyotolewa na Mungu ili kukuza fadhila ya kujidhibiti. Kwa hiyo, tunajiepusha na nyama tamu na tamu zaidi kama nyama ya nguruwe na kamba, na hiyo ndiyo njia ya Mungu ya kutufundisha kuzuia tamaa zetu, kuzuia tamaa zetu, na kutuzoeza kila siku katika kujidhibiti ili kwamba tuweze pia kufanya maamuzi makubwa zaidi ya kiadili tukiwa na silaha, tukiwa na uwezo wa kujidhibiti. Kwa kumalizia, nataka kusema maneno machache kuhusu viwango vya wasiwasi na usafi.

Kadiri ulivyokuwa karibu na kitovu cha mahali ambapo Mungu mtakatifu aliishi, ndivyo ilivyoonekana kuwa na wasiwasi zaidi kuhusu usafi na uchafuzi. Wafanyakazi wa hekalu, makuhani, na Walawi, si tu walipokuwa wakiishi Yerusalemu bali kwa ujumla mwaka mzima, walipaswa kuchukua tahadhari dhidi ya uchafuzi mwingi ambao ungekuwa mzuri sana kwa watu wa kawaida kufanya wakati watu wa kawaida walipokuwa mbali na hekalu. Hivyo, makuhani wangeweza tu kuhudhuria maziko ya watu wao wa ukoo wa karibu zaidi lakini walikatazwa wasichafue maiti kwa ajili ya watu wengine, ilhali Waisraeli wa kawaida wangeweza kuzika mtu yeyote na kuwatunza.

Kwa kweli, ni tendo la hisani la kusifiwa kwa Tobit, maandishi mengine ya kati ya maagano, kwa Tobiti kuwazika Waisraeli waliofichuliwa. Lakini kasisi hakuweza kufanya hivyo. Kuhani angewekewa vikwazo vya kuzika uhusiano wake wa karibu wa familia.

Wale wote wanaoingia katika eneo takatifu la hekalu watakuwa waangalifu zaidi kwa usafi na uchafuzi, viwango vya usafi, kuliko wangerudi nyumbani Modin au Gamla . Wayahudi wote walipaswa kushughulika na kuzuia na kuondoa uchafuzi wa mazingira uliotokea katika nchi yote, isije ikawa nchi itawatapika. Lakini bila shaka, tena, hiyo haimaanishi kwamba waliepuka uchafuzi wa mazingira kwa gharama yoyote.

Walishughulikia tu wakati lilipotokea. Kuna idadi ya uchafuzi wa mazingira uliokatazwa ambao ulipaswa kuepukwa na Wayahudi wote kwa gharama yoyote. Kwa mfano, kucheleweshwa kimakusudi kwa utakaso wa uchafuzi ulioruhusiwa kulifanyiza uasi wa kimakusudi, na kulichafua mahali patakatifu.

Uchafuzi wa maiti kwa makuhani, kama nilivyotaja, isipokuwa jamaa wa karibu wa kuhani. Uchafuzi fulani wa kijinsia, kujamiiana na jamaa, kujamiiana na mwanamke

wakati wa mtiririko wake wa hedhi, ngono ya wanyama, na vitendo vya ushoga. Kushirikiana na sanamu au kuabudu sanamu kulikuwa ni uchafu ambao haukuwa na utakaso.

Pia, kuua, kupuuza kutahiriwa, na kunajisi hekalu au Sabato. Kigezo kimoja cha kustahiki ndani ya angalau Dini ya Kiyahudi ya Hekalu la Pili ilikuwa ni wasiwasi juu ya uchafuzi wa pili, ambao unasababishwa na kitu kilichoguswa na mtu au kitu ambacho kilikuwa najisi. Wayahudi wengi hawakujali kuhusu uchafuzi wa pili.

Lakini Mafarisayo, yaonekana, walijitofautisha wenyewe kwa kuhangaikia uchafuzi wa pili. Kwa hiyo, hawangetunza tu uchafu unaofanywa na mtu mchafu aliyewagusa, bali kwa kitu ambacho kingeweza kuguswa na mtu asiye safi ili waweze kukigusa. Na kwa hivyo, walidhibiti ushirika wao na Mayahudi wengine ipasavyo.

Hii ndiyo sababu Mafarisayo walielekea kuwa kundi lililotofautishwa waziwazi na kwa nini walikula pamoja na Mafarisayo wengine, kinyume na kula pamoja na Mwisraeli mwingine yeyote wa kawaida. Myahudi huyo mwangalifu alipendezwa na kudumisha usafi kuhusiana na kuwa na mikono safi na moyo safi. Ninataka tu kusesitiza katika kumalizia kwamba Mwisraeli wa kale, Myahudi wa Hekalu la Pili, alihusika na usafi katika suala la kile tunachoweza kukiita maadili na dhamira na kulingana na kile tunachoweza kuita usafi wa kiibada.

Kanuni na taratibu hazikuwa tu suala la nje. Zilikuwa tafakari za nje za imani za msingi. Yaani, kutii matakwa ya Mungu kwamba Wayahudi wawe watakatifu kwa Mungu, kama vile Mungu alivyokuwa mtakatifu, na kujitolea kuishi kwa kuakisi utakatifu wa Mungu katikati ya ulimwengu mchafu.

Huyu ni Dk. David deSilva katika mafundisho yake juu ya Ulimwengu wa Kitamaduni wa Agano Jipya. Hiki ni kipindi cha 7, Usafi na Uchafuzi.